

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Göteborgs Hälsovårdsnämnds

~~I 10B3/1904 Arkiv~~

Acta

Göteborg

REDOGÖRELSE

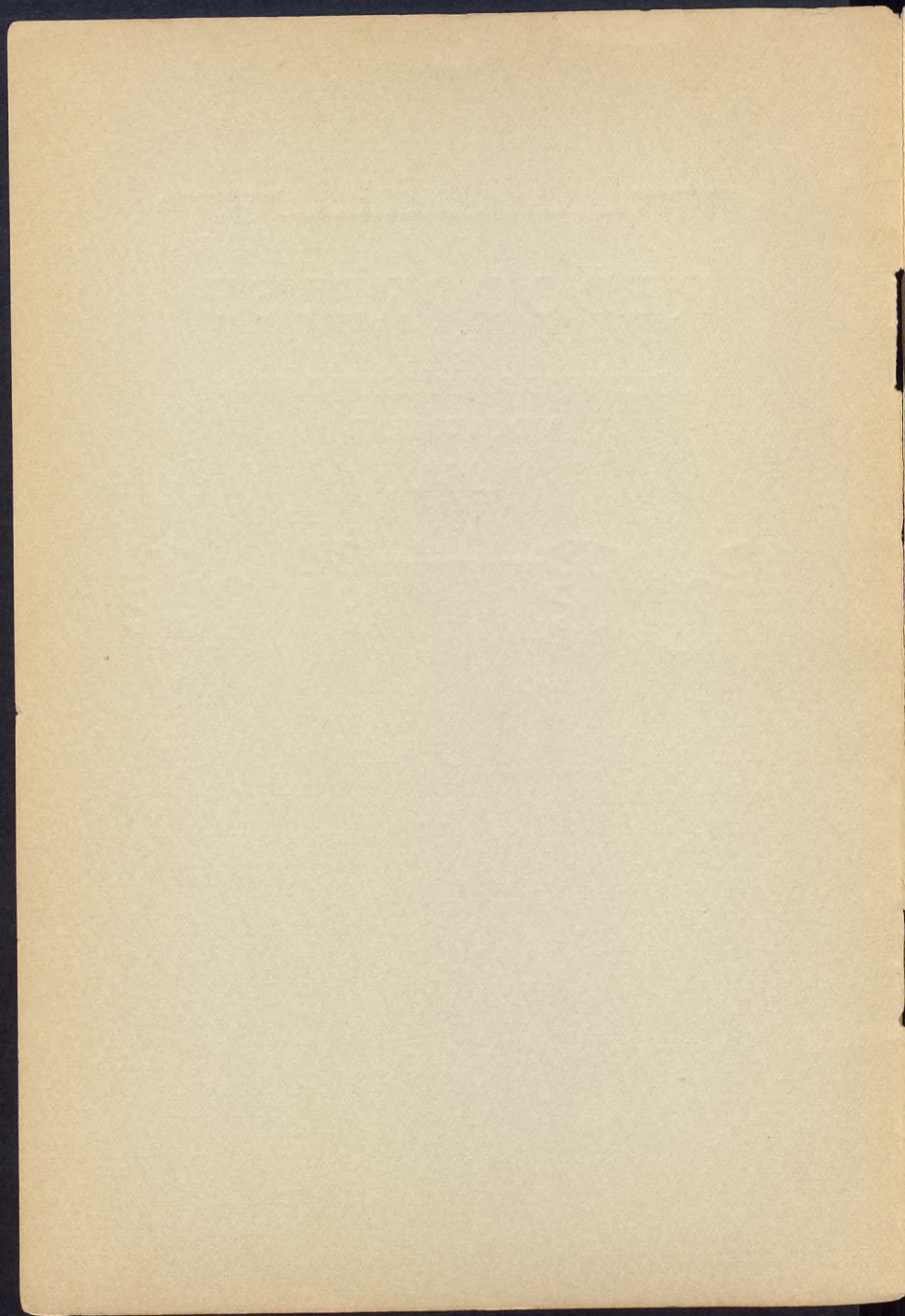
FÖR

GÖTEBORGS SOMMARSANATORIUM

VID SANDARNE

1904.

REDOGÖRELSE

FÖR

GÖTEBORGS SOMMARSANATORIUM

VID SANDARNE

1904.

BIOMEDICINSKA
BIBLIOTEKET

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG, GÖTEBORG 1904.

SOMMAREN 1903 hade 40 platser kunnat beredas för lungsjuke, hvilka genom lämplig vård ägde utsigter till förbättring, men saknade resurser att tillbringa sommaren på landet. I år hade vi hoppats kunna öka antalet platser till 80, men det befanns, att Carnegieska brukets hushållsskola ej kunde åtaga sig att leverera middagsmåltider till mer än 50 personer och de frivilliga bidrag, på hvilka sanatoriets verksamhet är baserad, inflöto ej i så stor mängd, som behöfdes för att anordna ett särskildt kök å sanatoriets område.

Väderleken har varit synnerligen gynsam. Af de 107 dagarne har regn fallit under 17 och blott under 4 så rikligt, att sanatoriet måst hållas stängdt.

Patienternas antal har varit 58; 28 män och 30 kvinnor. Efter åldern gruppera sig de sjuka på följande sätt: mellan 1—10 år 1 kvinna, 11—20 år 11 män och 10 kvinnor, 21—30 år 7 män och 7 kvinnor, 31—40 år 4 män och 7 kvinnor, 41—50 år 5 män och 2 kvinnor, 51—60 år 1 man och 3 kvinnor.

Vid granskning af journalen befinnas 6 patienter blott en gång vägda och om dessa är antecknadt, att de vistats kort tid och oregelbundet. Bland de öfriga 52 patienterna ha 9 haft feberstegringar och 8 af dessa minskat i vikt. 2 af dem tillhörde Turbaus II stadium (T II), 7 (T III), och remitterades 2:ne till Allm. Sahlgrenska sjukhuset för resp. spondylit och me-

ningit, en med hög feber till Hemmet för lungsotssjuka och en afbröt Sanatorievistelsen på grund af bältros.

Af de återstående 43 patienterna föredde 3:ne en viktminskning på 0,3 kilo och 1 på 1,3 kilo, men synas i öfrigt ha funnit sig väl af behandlingen. 39 ökade i vikt och uppdelade efter Turbans 3:ne stadier ökade 8 (T I) i medeltal 2,5 kilo, 18 (T II) 2,5 kilo och 13 (T III) 1,3 kilo. Kurtiden har för hvarje patient i medeltal varit 10 veckor. Att viktökningen, af hvilka den största var 6,4 kilo, i allmänhet ej visar högre siffror torde bero på att ett flertal patienter redan förut hållits på hög diet; bland dessa voro 6 remitterade från hemmet för lungsotssjuka.

4 fall af blodhosta, alla af lindrig art, ha förekommit Tidvis uppträdde dyspepsier och diarrhé i ökad mängd. En patient (T II) som ökat 3 kilo föredde vid sista undersökningen förstörade lymfom å halsen.

Af de intagna patienterna hade 7 arbetat hela vintern, de öfriga voro sedan längre eller kortare tid tillbaka ej arbetsdugliga. De sjuka kommo från hem, där i medeltal 4 personer bebodde hvarje rum. 4 patienter lämnade anstalten innan den stängdes för att återtaga sitt arbete och om det stora flertalet kan sägas, att de utgingo förbättrade och med ökade betingelser att genom eget arbete försörja sig.

Kosten har varit af samma beskaffenhet som förra året, bröd, mjölk och ett middagsmål, men mera omvexling i det senare har åstadkommits. Följande maträtter utom de i förra redogörelsen omnämnda serverades: makrill, färsk sill, spätta, kallfrikasse, kalfsylta, oxlefver, köttpudding, lappskojs, blåbärs- och krusbärs-soppa, gröna ärter m. m. Inalles ha 3,542 middagsmål och 6,377 liter nysilad mjölk (1,80 liter pr dag och patient) konsumerats. Då viktökningen, som ofvan nämnts, ej visade den stegring vi väntat, lades till kosten 50 gm margarin (Pellerins pr III) pr dag och patient, och befanns röna mycket god åtgång.

Hela sommaren ha de sjuke försetts med spårvagnsbiljetter, en 5-öres för utfarten (före kl. 8 fm.) och en 10-öres för hemfarten.

12 af förra årets patienter hade i år åter infunnit sig för att förnya sin kur. Då det har sitt stora intresse för bedömandet af santoriets verksamhet att följa patienternas vidare öden, ha uppgifter om samtliga fjolårets patienter inhemtats. Af de 43, för hvilka i förra årsberättelsen redogjordes, hörde 14 till T I. Af dessa ha 10 varit fullt arbetsföra hela vintern, 1 arbetsföra men klen, 3 arbetsoduglige. Ingen död. Af 10, tillhörande T II ha 3 varit arbetsföra och krya, 3 arbetsföra men klena och 4 arbetsodugliga, ingen död. Af 19 tillhörande T III (dåri inberäknade

flertalet af dem, hvilka redan under sanatorievistelsen febriciterade och förlorade i vikt) ha 6 arbetat och varit krya, 2 arbetat fast kleä och 5 varit arbetsodugliga, 6 döda. — Om de tre grupperna sjuke sammansläs, finna vi 25 arbetsföra, 12 arbetsodugliga och 6 döda, summa 43. — Då vi taga i betraktande det relativt stora antal avancerade fall, bland hvilka flere redan vid inskrifningen befunno sig i ett räddningslöst stadium, äro totalresultaten mycket tillfredsställande.

Det finnes ett stort antal bröstsjuke, hvilka trots det att sjukdomen rätt svårt härjat deras lungor, dock äro arbetsföre och vintern igenom sträfva för sitt uppehälle. Men kan följa deras tillstånd, huru de på hösten med ökadtt hull och rätt goda krafter börja sitt arbete men när våren kommer afmagrade och trötta hota att allvarligt försämras. Sådana sjuke är detta sanatorium särskildtt egnadt att taga hand om, genom en hel sommars omvårdnad och vederkvickande friluftslif söka åter-skänka arbetskraft till den kommande vinterns mödor. Därjämte hafva vi de tidiga fallen, hvilka genom en 3 månaders kur ha utsigter blifva friska, vidare de hvilka vänta på inträde vid statens sanatorier eller där förut vistats och behöfva genomgå efterkurer. Sålunda finnas ett stort klientel, för hvilket vistelsen vid ett sommarsanatorium kan rädda lifvet eller år igenom förlänga detsamma och önskvärdtt

vore om till ett kommande år denna verksamhet i större skala, eventuellt genom understöd från kommunens sida, i väsentlig grad utvidgades. Mycket gagn kunde därmed vinnas och för en omkostnad, som mycket understiger den de fasta sanatorierna kräfva. Vid Sanna finnes utrymme nog att fördubbla patienternas antal och genom en enskild persons välvilja torde ännu en för ändamålet lämplig plats till ett nytt sanatorium möjligen kunna vinnas.

Lifvet på sanatoriet har förflutit utan störande afbrott och anmärkningsvärdt litet har försports af de tvistigheter, som allt för lätt uppstå, när sjuka personer en längre tid äro hänvisade till hvarandras sällskap. För vinnande af säkrare ordning och kontroll uppsattes följande dagordning:

- kl. 8— 9 fm. iordningsställande af liggstolar.
- » 9—10 » frukost (bröd, margarin och mjölk).
- » 10—12 » hvila (i hvilstolarne).
- » 12 - 1 em. promenad.
- » 1— 2 » middag.
- » 2— 4 » hvila.
- » 4— 5 » promenad.
- » 5— 6 » mellanmål (= frukost).
- » 6— 8 » temperaturtagning och uppbrott.

När sanatoriet skulle stängas, befanns att 5 unga flickor, hvilka under kurtiden

haft tillfällig delvis vexlande bostad, nu saknade såväl arbete som tak öfver hufvudet, tack vare den fruktan, deras nu kända sjukdom framkallat. För sanatoriets medel förhyrdes åt dessa 5 ett rum och kök och lämpligt stillasittande arbete lyckades vi hos en välvillig arbetsgivare utverka.

Sjukvården har denna sommar liksom den föregående ombesörjts af sjuksköterskan fröken Karin Andersson, och har hon med praktisk förmåga skött de mångskiftande göromålen samt med varmt intresse för de sjuke arbetat för deras bästa. Carnegieska hushållsskolans föreståndarinnor fröknarne A. Fries och A. Lindqvist ha utan all ersättning från sanatoriets sida haft det fordrande arbetet att inköpa och anrätta middagsmålen.

De från Göteborgs bamburörsfabrik förra året inköpta hvilostolarna af svarfvad björk med rygg af väf, befunnos efter mycket begagnande ej nog starka. Efter åtskilliga försök har nu nämnda firma till oss i år levererat ett fabrikat, hvilket hvad lätthet, styrka och bekvämhet beträffar synes väl motsvara rätt stora anspråk

*

*

⋆

Sommarsanatoriets ekonomi framgår af följande siffror:

Behållning från föregående år	Kr.	336:95
Ränta å insatta medel	»	18:10
Influtna medel	»	4,105:80
		<hr/>
	Kr.	4,460:85

UTGIFTER:

Inventarier	Kr.	933:01
Driftkostnader	»	3,180:50
3 månaders hyra åt från sanatoriet utskrifna patienter	»	52:50
Behållning (insatt å sparkasseräkning i Skånes Enskilda Bank)	»	294:84
		<hr/>
	Kr.	4,460:85

Bland driftkostnaderna märkas:

Lön till sköterskan å 2 kr. pr dag jämte kostpängar	Kr.	324:—
Sköterskans biträde	»	170:25
6,377 liter mjölk å kr. 0,14	»	892:76
Bröd	»	305:01
3,542 middagsportioner	»	930:—
Spårvagnsbiljetter	»	555:—
		<hr/>
	Kr.	3,177:02

Priset för kost pr patient och dag belöpte sig sålunda till:

Mjölk	Kr.	0:25
Bröd	»	0:09
Middag	»	0:26
		<hr/>
	Kr.	0:60

Året 1903 inflöto alla bidrag utan att någon givare direkt anmodades därom. Då detta år kassan behöfde förstärkning ha vi i stället föredragit att göra sanatoriets behof bekant för den stora allmänheten genom att uppsätta sparbössor i en del affärer och å offentliga lokaler:

Museum
Skandinaviska Kreditaktiebolaget
Göteborgs Bank
Handelsbanken
Skånes Enskilda Bank
Bachelors Club
Klubben Enigheten
Grand Hotel
Göta Källare
Frimurarelogen
Valand
Café Skeppsbron n:r 1
Restaurant Anglais, Mercur
Silvanders Herrekiperingsaffär
Ferdinand Lundqvist & Co.
Axel Gillblad & Co.
Juvelerare Hallberg
C. H. Ström & Co.
Elfvin & Co.
Aug Vollmers
Göteborgs Mekaniska verkstads försäljnings-
magasin
Folkersons konditori
Fröken Gina Rubenson
Hilda Johnsson, Korsgatan
Edv. Wahlbom & Co.

J. F. Nordlöf
W. Wernström, Kungsportsplatsen 1
R. E. Dahlén, Skolgatan 5
R. E. Dahlberg, Engelbrektskatan 65
Hellgesson, Stigbergsliden
Bröderna Larsson, Olskroksgatan 7
Slottskogen ingången vid Linnégatan.

Till datum ha i dessa insamlats kr. 826,22.

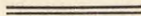
Å samtliga ställen utom vid Slottskogen
finnas fortfarande sanatoriets sparbössor
tillgängliga och anbefallas i allmänhetens
benägna hågkomst. I detta sammanhang
begagna vi tillfället att frambära vår tack-
samhet till f. handlanden Carl Nilsson, hvil-
ken gifvit idén till sparbössorna och myc-
ket verksamt bidragit till densamma för-
verkligande.

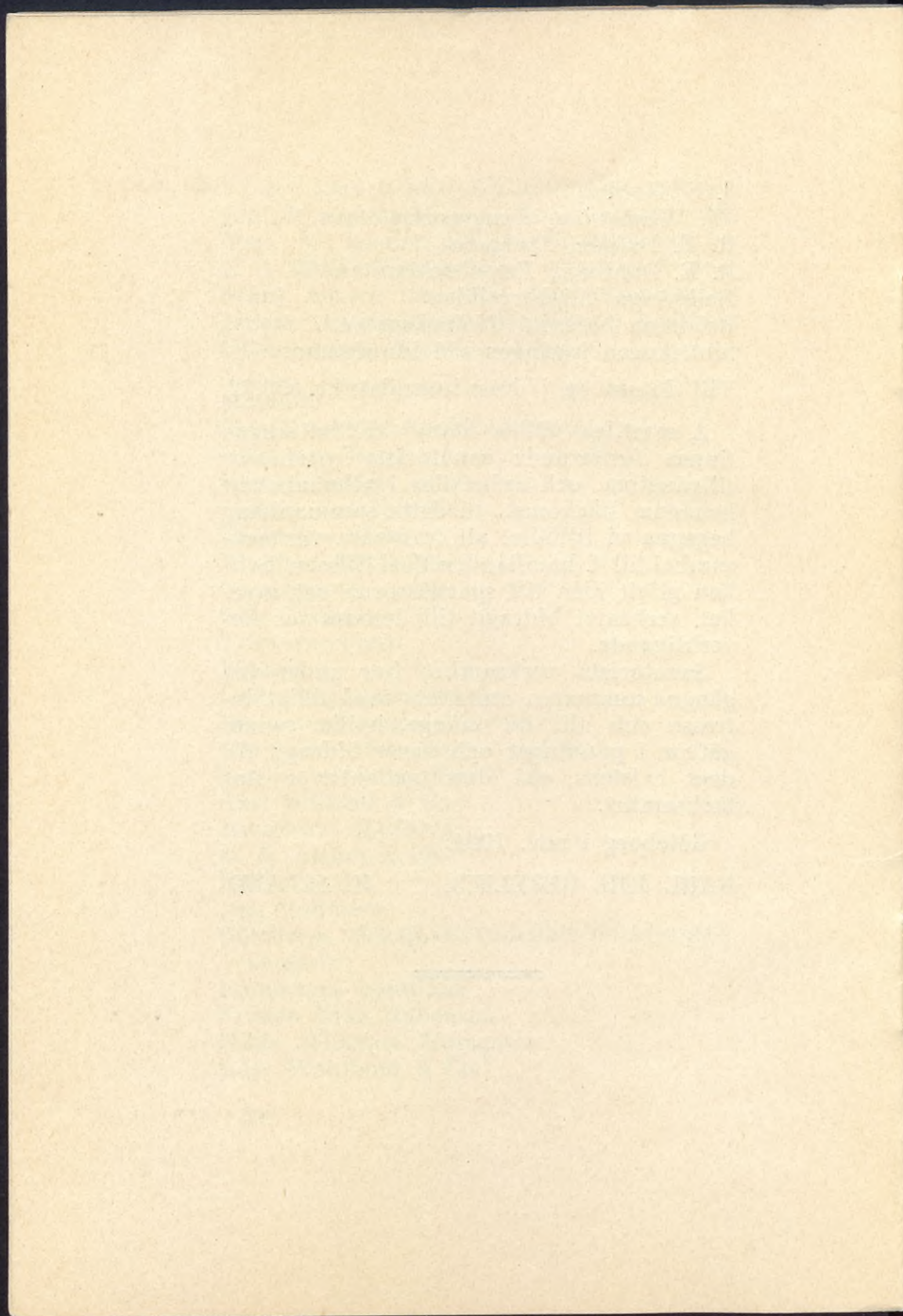
Sanatoriets verksamhet har under den
gångna sommaren omfattats med lifligt in-
tresse och till de många, hvilka genom
gåfvor i pänningar och varor bidragit till
dess existens, stå dess patienter i stor
tacksamhet.

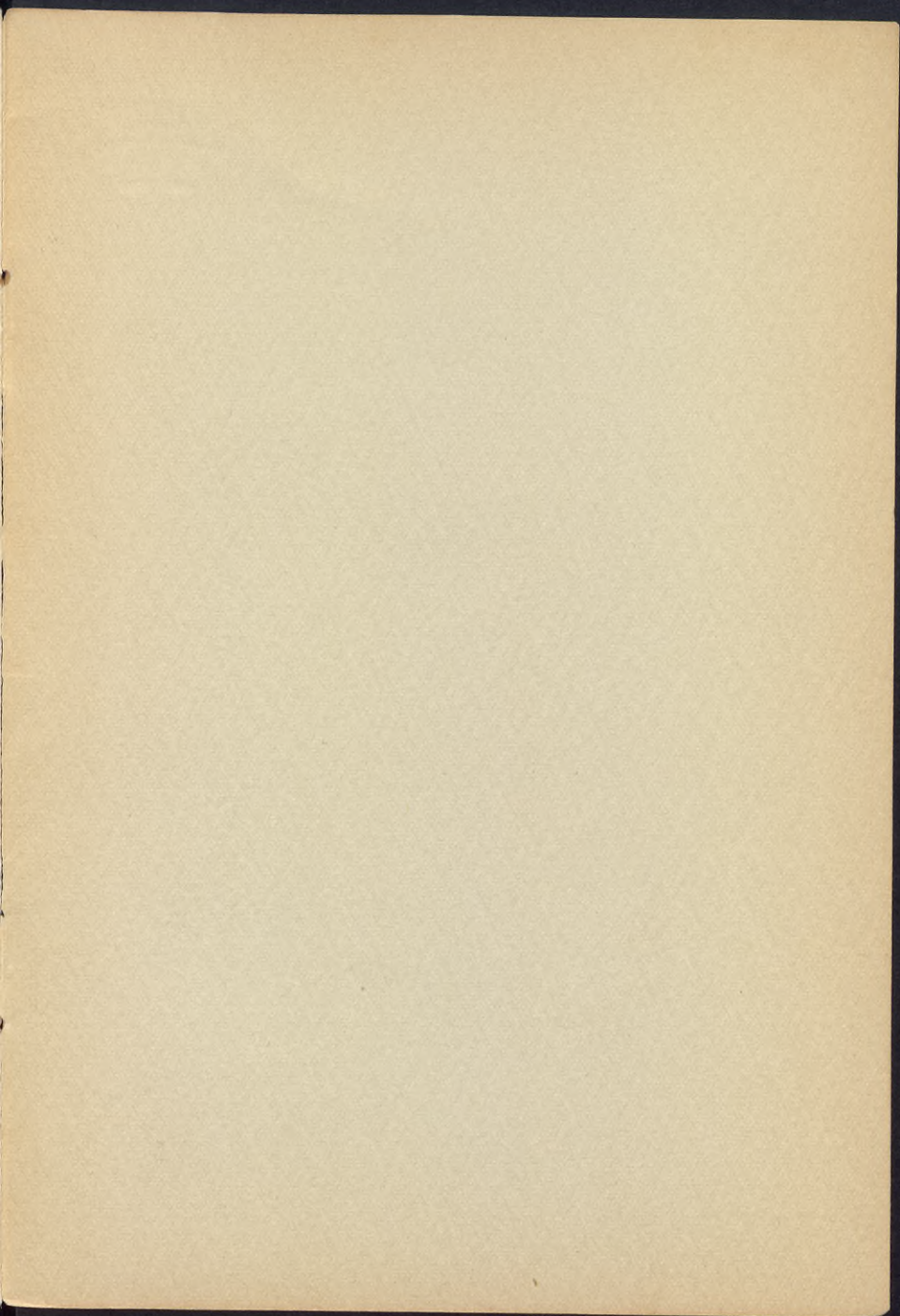
Göteborg i nov. 1904.

KARL JOH. GEZELIUS.

H. ALLARD.

BONNIERS

GÖTEBORGS

